

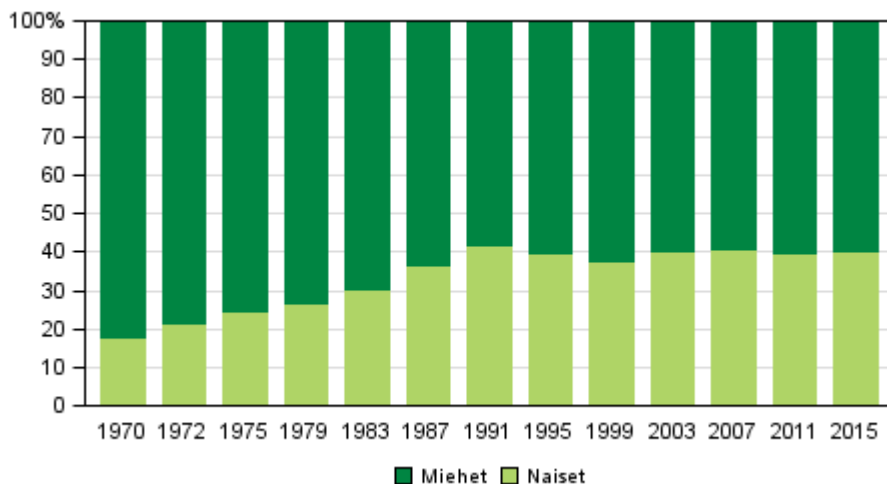
Eduskuntavaalit 2015, ehdokasasettelu

Eduskuntavaaleissa 2015 yhteensä 2 146 ehdokasta

Korjattu 10.4.2015 klo 12:30. Korjatut kohdat merkitty punaisella.

Vuoden 2015 eduskuntavaaleihin asetettiin yhteensä 2 146 ehdokasta, mikä on 169 ehdokasta vähemmän kuin edellisissä eduskuntavaaleissa. Eduskuntavaaleihin osallistuu 15 rekisteröityä puoluetta. Rekisteröidyistä puolueista Sinivalkoinen rintama ei asettanut ehdokkaita vaaleihin. Vaaleihin osallistuvia puolueita on kaksi vähemmän kuin edellisissä eduskuntavaaleissa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoon eduskuntavaalien 2015 ehdokasasettelusta.

Miesten ja naisten osuus ehdokkaista eduskuntavaaleissa 1970–2015 (%)

Kaikista ehdokkaista 73,7 prosenttia on nykyiseen eduskuntaan valittujen puolueiden (KOK, SDP, PS, KESK, VAS, RKP, VIHR, KD) asettamia. Eniten puolueista, joilla ei ole kansanedustajaa nykyisessä eduskunnassa, asetti ehdokkaita **Itsenäisyyspuolue** (151 ehdokasta) ja vähiten Köyhien asialla KA (5 ehdokasta). Puolueiden ulkopuolisia ehdokkaita asetettiin koko maassa 31 kappaletta.

Eduskuntavaalien ehdokkaista enemmistö on aina ollut miehiä. Vuoden 2015 eduskuntavaalien ehdokkaista on miehiä 1 301 ja naisia 845. Naisten osuus ehdokkaista on siten 39,4 prosenttia, mikä on 0,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2011 eduskuntavaaleissa. Edellisiin eduskuntavaaleihin verrattuna naisehdokkaiden osuus puolueen ehdokkaista väheni 3 eduskuntapuolueella. Eniten

naisehdokkaiden osuus väheni Suomen Keskustalla, 1,4 prosenttiyksikköä. Eniten naisehdokkaiden osuus nousi Vihreällä liitolla, 4,5 prosenttiyksikköä. Eduskuntapuolueiden ehdokkaista naisten osuus on pienin Perussuomalaisilla (35,3 prosenttia ehdokkaista) ja suurin Vihreällä liitolla (56,3 prosenttia ehdokkaista).

Kaikkien ehdokkaiden keski-ikä on 45,8 vuotta, miesehdokkaiden 46,1 ja naisehdokkaiden 45,2 vuotta. Ehdokkaista 1 353 on 40 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia. Ehdokkaista 75 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia on 18 ja 25 vuotta täyttäneitä tai sitä nuorempia yhteensä 111. Ehdokkaan ikä on ikä vaalipäivänä.

[Valtakunnallinen ehdokasrekisteri](#) on julkaistu Oikeusministeriön internet-sivulla (www.vaalit.fi). Tarkemmat tiedot eduskuntavaalien ehdokkaista löytyvät katsauksesta: Ehdokkaiden tausta-analyysi eduskuntavaaleissa 2015.

Ehdokkaiden lukumäärä sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015

Puolue	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	2 146	1 301	845
Kansallinen Kokoomus KOK	214	115	99
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	216	114	102
Perussuomalaiset PS	215	139	76
Suomen Keskusta KESK	216	130	86
Vasemmistoliitto VAS	216	123	93
Vihreä liitto VIHR	208	91	117
Suomen ruotsalainen kansanpuolue RKP	104	58	46
Suomen Kristillisdemokraatit KD	193	105	88
Suomen Työväenpuolue STP	33	28	5
Itsenäisyyspuolue IP	151	116	35
Köyhien Asialla KA	5	-	5
Piraattipuolue	123	107	16
Muutos 2011	72	56	16
Suomen Kommunistinen Puolue SKP	112	68	44
Kommunistinen Työväenpuolue KTP	30	26	4
Valitsijayhdistykset	31	22	9
Muut	7	3	4

Sisällys

1. Ehdokkaiden tausta-analyysi eduskuntavaaleissa 2015.....	5
1.1. Ehdokkaat ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan	5
1.2. Ikärakenne	9
1.3. Ulkomaalaistausta.....	12
1.4. Koulutustaso.....	13
1.5. Työmarkkina-asema.....	15
1.6. Perheasema	19
1.7. Lasten määrä	20
1.8. Tulotaso.....	21

Taulukot

Taulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015.....	5
Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2003, 2007, 2011 ja 2015, %.....	7
Taulukko 3. Naisten osuus ehdokkaista vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015	8
Taulukko 4. Ehdokkaiden keski-ikä sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %.....	11
Taulukko 5. Äänioikeutetut ja ehdokkaat kielen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	12
Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	15
Taulukko 7. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	16
Taulukko 8. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	20
Taulukko 9. Ylimpään ja alimpaan tulokymmenykseen kuuluvien osuudet sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, % puolueen ehdokkaista.....	24

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1 Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain ja vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2015.....	26
---	----

Kuviot

Kuvio 1. Äänioikeutetut ja ehdokkaat sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %.....	6
Kuvio 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2015, %.....	8
Kuvio 3. Samojen ehdokkaiden (puolueittain) osuus eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015, % puolueen ehdokkaista.....	9
Kuvio 4. Äänioikeutettujen ikäjakauma sukupuolen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, % kaikista äänioikeutetuista.....	10
Kuvio 5. Ehdokkaiden ikäjakauma sukupuolen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, % kaikista ehdokkaista.....	10
Kuvio 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) ikäluokittain eduskuntavaaleissa 2015, %.....	11
Kuvio 7. Vieraskielisten osuudet äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, %.....	12
Kuvio 8. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015, %	13
Kuvio 9. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %.....	13
Kuvio 10. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	14

Kuvio 11. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	16
Kuvio 12. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) työllisyysaste eduskuntavaaleissa 2015, työllisten osuus 18–64-vuotiaista (%).....	17
Kuvio 13. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sosioekonomisen aseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	18
Kuvio 14. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) työnantajan sektorin mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %..	18
Kuvio 15. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	19
Kuvio 16. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %.....	21
Kuvio 17. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan eduskuntavaaleissa 2015.....	21
Kuvio 18. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani eduskuntavaaleissa 2015, € vuodessa.....	22
Kuvio 19. Ylimpään tulodesiiliin kuuluvat ehdokkaat (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, % (käytettävissä olevat rahatulot).....	22
Kuvio 20. Alimpaan tulodesiiliin kuuluvat ehdokkaat (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, % (käytettävissä olevat rahatulot).....	23
 Eduskuntavaalit, laatuseloste 2015.....	 27

1. Ehdokkaiden tausta-analyysi eduskuntavaaleissa 2015

Seuraavassa tarkastellaan eduskuntavaaleissa 2015 äänioikeutettuja ja puolueiden ehdokkaaksi asettamia henkilöitä eri taustatietojen mukaan. Tiedot äänioikeutetuista on saatu 4.3.2015 perustetusta äänioikeusrekisteristä ja tiedot ehdokkaista 19.3.2015 perustetusta ehdokasrekisteristä. Taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, työssäkäynti- ja perhetilastoihin sekä tutkintorekisteriin. Äänioikeutettujen tarkastelussa ovat mukana vain Suomessa asuvat äänioikeutetut. Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa ehdokkaita eduskuntaan saaneet puolueet on esitetty kuvioissa ja taulukoissa eriteltyinä ja niistä käytetään analyysissä nimitystä ”Eduskuntapuolueet”. Muiden puolueiden ja valitsijamiesyhdistysten ehdokkaiden tiedot on summattu ryhmään ”Muut”.

Ehdokkaat eroavat ikä- ja sukupuolirakenteeltaan kaikista äänioikeutetuista. Tämä on otettava huomioon, kun ehdokkaita verrataan äänioikeutettuihin. Analyysin taulukoissa ja kuvioissa tietoja ei ole ikävakioitu. Vakiointi pienentäisi hieman eroa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä esim. verrattaessa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen koulutustasoa, pääasiallista toimintaa, perheasemaa ja sosioekonomista asemaa.

1.1. Ehdokkaat ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan

Naisten osuus vakiintunut 40 prosenttiin

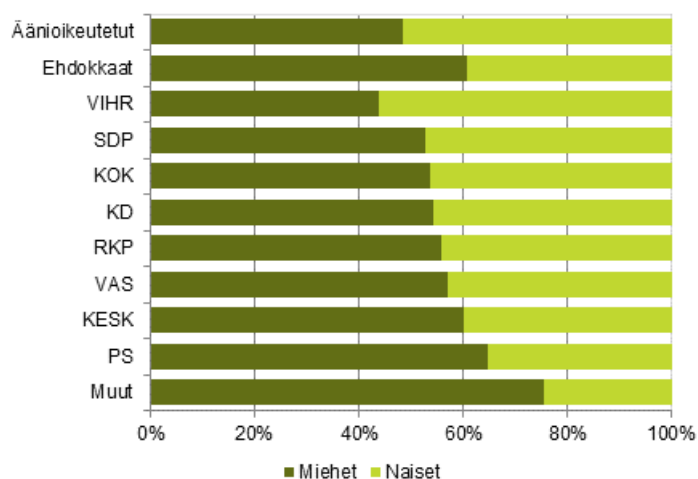
Vaaleissa asetettiin 2 146 ehdokasta, mikä on 169 ehdokasta vähemmän kuin edellisissä vaaleissa, mutta kuitenkin 142 enemmän kuin vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Vuoden 2011 vaaleissa lähes kaikki eduskuntapuolueet asettivat enemmän ehdokkaita kuin vuonna 2007. Nyt ainoastaan Ruotsalainen kansanpuolue (RKP) ja Suomen Kristillisdemokraatit asettivat edellisvaaleja enemmän ehdokkaita. RKP kasvatti ehdokkaidensa määrää 25 prosenttia 83:sta 104:ään. (Taulukko 1)

Taulukko 1. Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015

Puolue	Ehdokkaiden lukumäärät puolueittain			Muutos edellisiin vaaleihin (%)	
	2007	2011	2015	2011	2015
Ehdokkaat yhteensä	2 004	2 315	2 146	15,5	-7,3
Kansallinen Kokoomus KOK	225	232	214	3,1	-7,8
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	230	238	216	3,5	-9,2
Perussuomalaiset PS	168	238	215	41,7	-9,7
Suomen Keskusta KESK	233	233	216	0,0	-7,3
Vasemmistoliitto VAS	208	236	216	13,5	-8,5
Vihreä liitto VIHR	202	228	208	12,9	-8,8
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	75	83	104	10,7	25,3
Suomen Kristillisdemokraatit KD	188	191	193	1,6	1,0
Muut	475	636	564	33,9	-11,3

Ehdokkaista miehiä on 1 301 ja naisia 845. Eduskuntapuolueista suhteellisesti vähiten naisehdokkaita asetti vuoden 2015 vaaleihin Perussuomalaiset (35,3 %) ja Suomen Keskusta (39,8 %). Eduskuntapuolueista Perussuomalaiset on ainoa puolue, joka jää naisten osuudessa alle keskiarvon (39,4 %). Eniten naisehdokkaita on Vihreällä liitolla (56,3 %) ja Suomen Sosialidemokraattisella Puolueella (47,2 %). Vain Vihreällä liitolla on enemmän nais- kuin miesehdokkaita. Äänioikeutetuista naisia on enemmistö eli 51,5 prosenttia. (Kuvio 1, taulukko 2)

Kuvio 1. Äänioikeutetut ja ehdokkaat sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %

Naisten osuus ehdokkaista on pysytellyt samalla tasolla koko 2000-luvun eli niukasti alle 40 prosentissa. Perussuomalaiset ovat lisänneet naisehdokkaidensa osuutta vuodesta 2003 kymmenellä prosenttiyksiköllä. Siitä huolimatta naisten osuus Perussuomalaisten ehdokkaista on eduskuntapuolueista alhaisin. Viime vaaleihin verrattuna naisten osuutta ehdokkaissa ovat kasvattaneet Perussuomalaisten lisäksi Kokoomus, SDP, Vihreät ja Kristillisdemokraatit.

Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2003, 2007, 2011 ja 2015, %

Puolue	2003	2007	2011	2015
Äänioikeutetut	51,7	51,6	51,6	51,5
Ehdokkaat	39,8	39,9	39,0	39,4
Kansallinen Kokoomus KOK	49,1	44,0	44,8	46,3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	48,0	49,1	43,3	47,2
Perussuomalaiset PS	24,6	25,0	33,2	35,3
Suomen Keskusta KESK	41,5	43,8	41,2	39,8
Vasemmistoliitto VAS	44,6	45,7	43,6	43,1
Vihreä liitto VIHR	52,2	52,5	51,8	56,3
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	41,6	45,3	44,6	44,2
Suomen Kristillisdemokraatit KD	40,9	39,4	42,9	45,6
Muut	28,1	28,2	28,5	24,5

Naisia vähiten ehdokkaina Vaasan ja Lapin vaalipiireissä

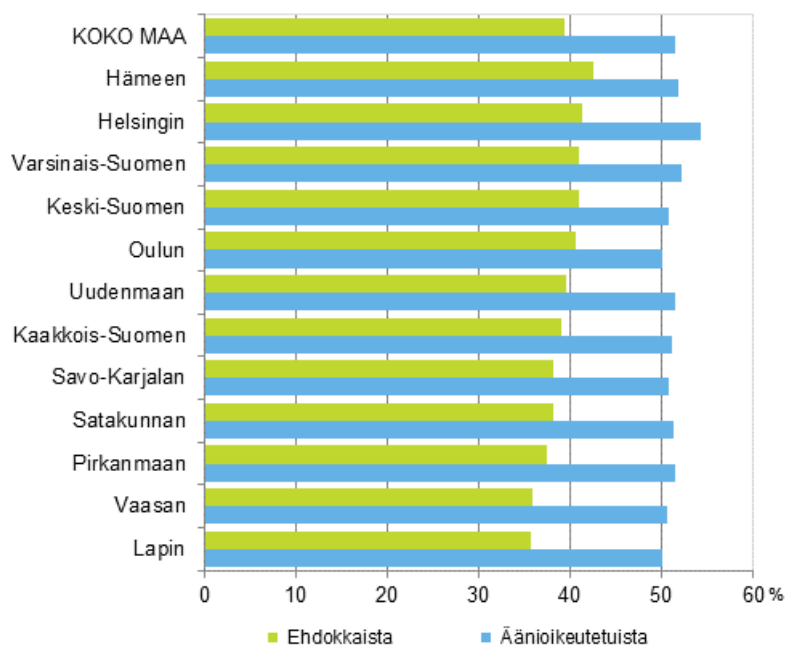
Vuoden 2015 vaaleissa naisia on vähiten ehdokkaina Lapin ja Vaasan vaalipiireissä, eli noin 36 prosenttia. Vaasan vaalipiirissä naisehdokkaiden osuus oli samalla tasolla myös vuosien 2007 ja 2011 vaaleissa. Lapin vaalipiirissä naisehdokkaiden osuus kasvoi vuoden 2011 vaaleihin verrattuna parilla prosenttiyksiköllä, mutta on kuitenkin vuoden 2007 vaaleihin verrattuna kolme prosenttiyksikköä pienempi. (Kuvio 2, taulukko 3)

Eniten naisehdokkaita on Manner-Suomen vaalipiireistä Hämeen vaalipiirissä (42,5 %). Myös Helsingin, Varsinais-Suomen, Keski-Suomen ja Oulun vaalipiireissä naisten osuus ehdokkaista ylisi yli 40 prosentin. Ahvenanmaan vaalipiirin seitsemästä ehdokkaasta on naisia neljä eli 57 prosenttia.

Lähes kaikissa vaalipiireissä naisia on enemmistö äänioikeutetuista. Suurin enemmistö on Helsingin vaalipiirissä, jonka äänioikeutetuista 54,3 prosenttia on naisia. Oulun ja Lapin vaalipiireissä äänioikeutettuja naisia ja miehiä on lähes yhtä paljon.

Naisten aliedustus ehdokkaissa on suurinta Vaasan, Lapin ja Pirkanmaan vaalipiireissä, joissa naisia on ehdokkaina yli 14 prosenttiyksikköä vähemmän kuin heidän osuutensa on äänioikeutetuista. Hämeen, Keski-Suomen ja Oulun vaalipiireissä tämä ero on pienin, eli alle 10 prosenttiyksikköä.

Kuvio 2. Naisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2015, %

Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri on jätetty pois vähäisen ehdokasmäärän vuoksi

Taulukko 3. Naisten osuus ehdokkaista vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015 ¹⁾

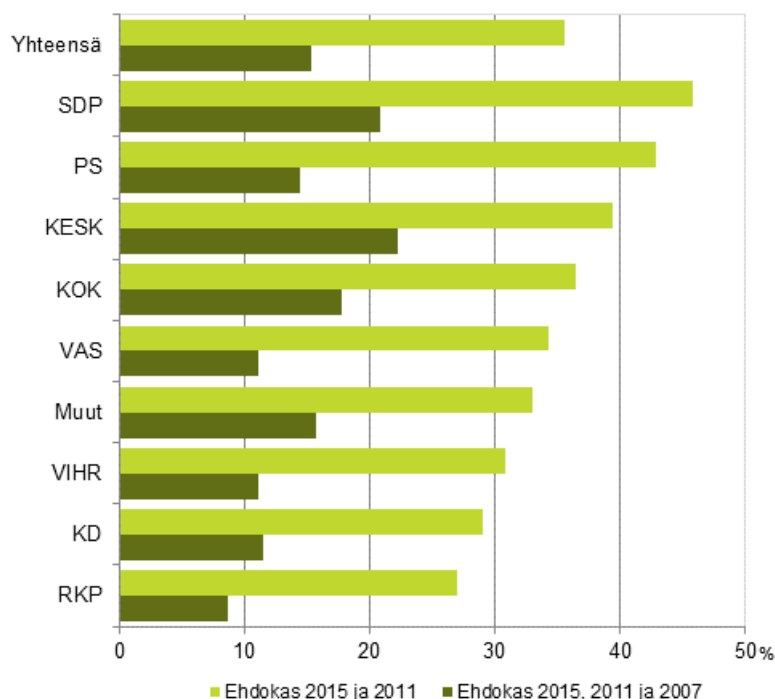
Vaalipiiri	Naisten osuus ehdokkaista (%)		
	2007	2011	2015
Koko maa	39,9	39,0	39,4
Helsinki	40,8	40,8	41,3
Uusimaa	42,6	40,9	39,6
Varsinais-Suomi	39,6	40,3	41,0
Satakunta	37,4	40,2	38,1
Häme	39,0	38,6	42,5
Pirkanmaa	44,1	36,7	37,4
Kaakkois-Suomi	37,1	36,3	38,9
Savo-Karjala	41,0	40,7	38,1
Vaasa	36,1	36,1	35,9
Keski-Suomi	37,9	41,8	40,9
Oulu	37,2	38,5	40,6
Lappi	38,6	33,3	35,6

1) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri on jätetty pois taulukosta vähäisen ehdokasmäärän vuoksi

Kolmannes ehdokkaista ehdolla myös vuonna 2011

Vuoden 2015 eduskuntavaalien ehdokkaista reilu kolmannes oli ehdokkaana myös vuoden 2011 vaaleissa ja noin 15 prosenttia on ollut ehdokkaana sekä vuoden 2011 että 2007 vaaleissa. Eduskuntapuolueista eniten samoja ehdokkaita viime vaaleihin verrattuna on SDP:llä (45,8 %) ja Perussuomalaisilla (42,8 %). Vähiten samoja ehdokkaita on RKP:llä (26,9 %) ja Kristillisdemokraateilla (29,0 %). RKP ja Kristillisdemokraatit olivat ainoat puolueet, jotka kasvattivat ehdokasmääräänsä edellisvaaleista, RKP jopa neljänneksellä.

Kuvio 3. Samojen ehdokkaiden (puolueittain) osuus eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015, % puolueen ehdokkaista

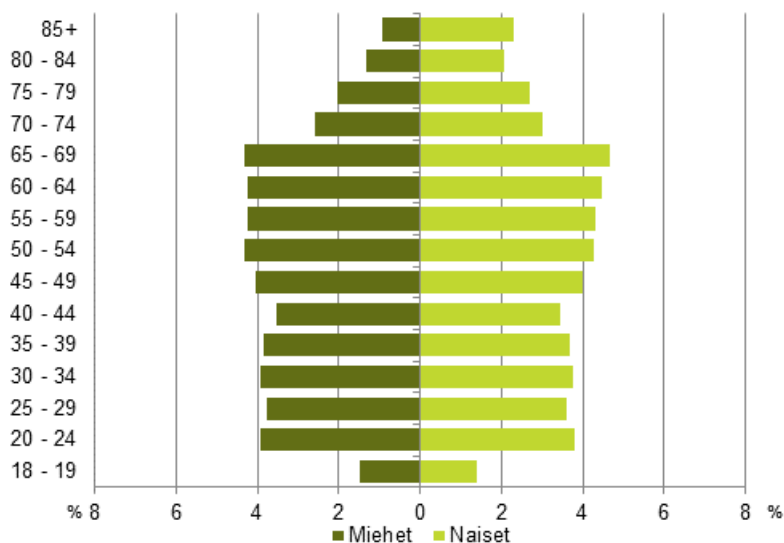
1.2. Ikärakenne

Ehdokkaat keskimäärin 4,5 vuotta nuorempia kuin äänioikeutetut

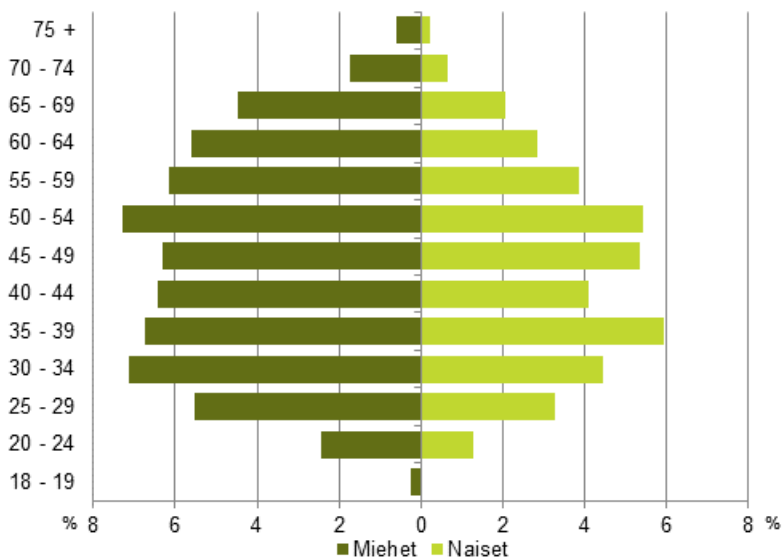
Miesehdokkaiden keski-ikä on 46,1 ja naisten 45,2 vuotta. Naisehdokkaat ovat keskimäärin noin kuusi vuotta nuorempia kuin naisäänioikeutetut, miesehdokkaat vajaat kolme vuotta nuorempia. Äänioikeutettujen keski-ikä on edellisistä eduskuntavaaleista noussut vajaalla vuodella. Miesten keski-ikä vaalipäivänä on nyt 48,9 ja naisten 51,5 vuotta.

Ehdokkaiden ikärakenne on erilainen äänioikeutettuihin verrattuna (kuviot 4 ja 5). Kummankaan ryhmän ikäpyramidi ei ole enää nimensä mukaisesti pyramidi. Äänioikeutettujen pyramidi on tasapaksu aina 70-vuotiaisiin saakka, jonka jälkeen ikäluokat pienenevät voimakkaasti. Ehdokkaiden pyramidissa näkyy kaikissa ikäluokissa miesten enemmisyys sekä nuorimpien että vanhimpien ikäluokkien puuttuminen. Miesehdokkaita on eniten 30–34-vuotiaissa ja 50–54-vuotiaissa. Naisehdokkailla painopiste sen sijaan on ikäluokissa 35–39-vuotiaat ja 45–54-vuotiaat.

Kuvio 4. Äänioikeutettujen ikäjakauma sukupuolen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, % kaikista äänioikeutetuista

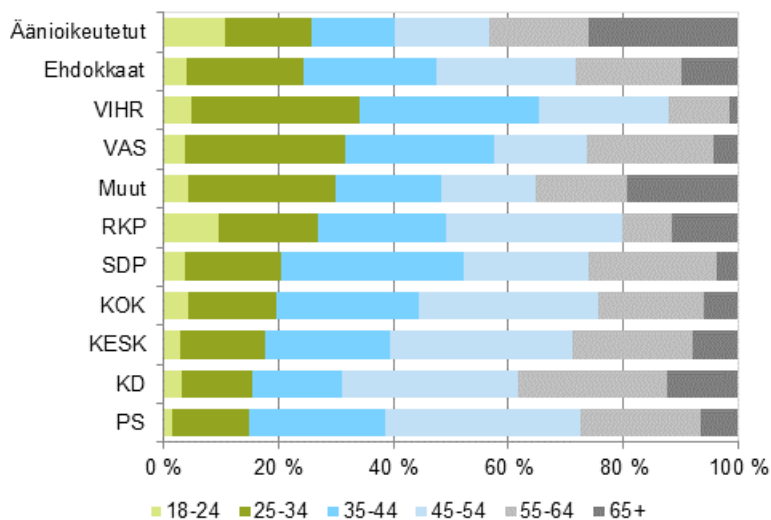
Kuvio 5. Ehdokkaiden ikäjakauma sukupuolen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, % kaikista ehdokkaista

Kristillisdemokraattien ehdokkaat vanhimpia

Eduskuntapuolueista vanhimmat ehdokkaat ovat Kristillisdemokraateilla: sen ehdokkaiden keski-ikä on 49,7 vuotta ja 65 vuotta täyttäneitä ehdokkaista on 12,2 prosenttia. Nuorimpia puolestaan ovat Vihreiden ehdokkaat. Vihreän liiton ehdokkaista noin kolmannes on alle 35-vuotiaita, ja ehdokkaiden keski-ikä on 40,6 vuotta. Kaikista ehdokkaista noin neljännes on alle 35-vuotiaita ja noin kymmenen prosenttia 65 vuotta täyttäneitä. (kuvio 6, taulukko 4)

Kuvio 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) ikäluokittain eduskuntavaaleissa 2015, %

Taulukko 4. Ehdokkaiden keski-ikä sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %

Puolue	Yhteensä	Miehet	Naiset
Äänioikeutetut	50,3	48,9	51,5
Ehdokkaat	45,8	46,1	45,2
Kansallinen Kokoomus KOK	45,5	46,5	44,3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	44,6	45,6	43,5
Perussuomalaiset PS	47,3	48,6	44,9
Suomen Keskusta KESK	47,1	48,1	45,5
Vasemmistoliitto VAS	43,3	43,6	42,8
Vihreä liitto VIHR	40,6	40,8	40,4
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	44,5	45,4	43,3
Suomen Kristillisdemokraatit KD	49,7	50,4	48,9
Muut	47,0	45,7	51,0

1.3. Ulkomaalaistausta

Vieraskielisiä ehdokkaita eniten Ruotsalaisella kansanpuolueella

Vieraskielisiä on ehdokkaista suhteellisesti hieman enemmän kuin äänioikeutetuista. Ehdokkaista vieraskielisiä on 2,2 prosenttia, kun äänioikeutetuista vieraita kieliä äidinkielenään puhuu 1,7 prosenttia (taulukko 5). Vuoden 2011 eduskuntavaaleista vieraskielisten ehdokkaiden osuus on pienentynyt jonkin verran, vaikka vieraskielisten äänioikeutettujen osuus on kasvanut. Vieraskielisistä ehdokkaista yli puolet on ehdokkaana Helsingin tai Uudenmaan vaalipiirissä.

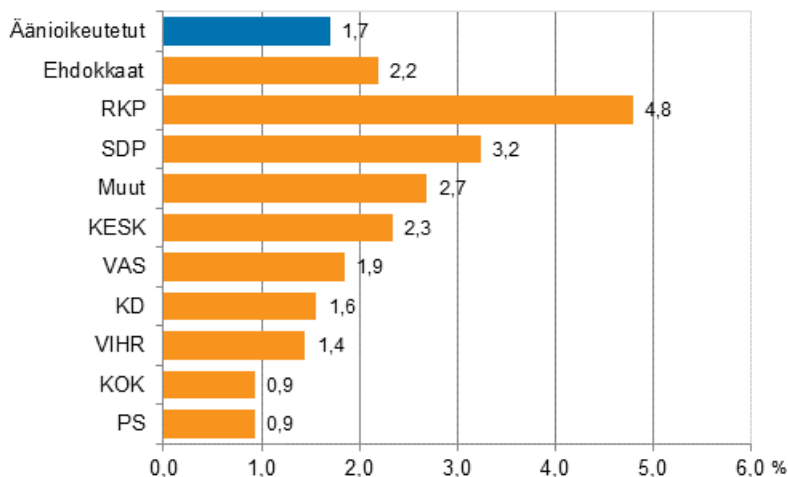
Myös ruotsinkielisiä on ehdokkaista hieman enemmän kuin äänioikeutetuista. Äänioikeutetuista ruotsia puhuu äidinkielenään 5,3 prosenttia ja ehdokkaista 6,6 prosenttia. Manner-Suomessa ruotsinkieliset ehdokkaat ovat keskittyneet Vaasan, Uudenmaan ja Helsingin vaalipiireihin.

Taulukko 5. Äänioikeutetut ja ehdokkaat kielen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Sukupuoli	Äänioikeutetut				Ehdokkaat			
	Yhteensä	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli	Yhteensä	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli
Yhteensä	100,0	92,9	5,3	1,7	100,0	91,3	6,6	2,2
Miehet	100,0	92,9	5,5	1,6	100,0	91,4	6,4	2,2
Naiset	100,0	92,9	5,2	1,9	100,0	91,1	6,9	2,0

Eniten vieraskielisiä ehdokkaita on RKP:llä, lähes viisi prosenttia, ja SDP:llä 3,2 prosenttia (kuviot 7). Vähiten vieraskielisiä on ehdokkaina puolestaan Perussuomalaisilla ja Kokoomuksella eli alle prosentti kaikista ehdokkaista.

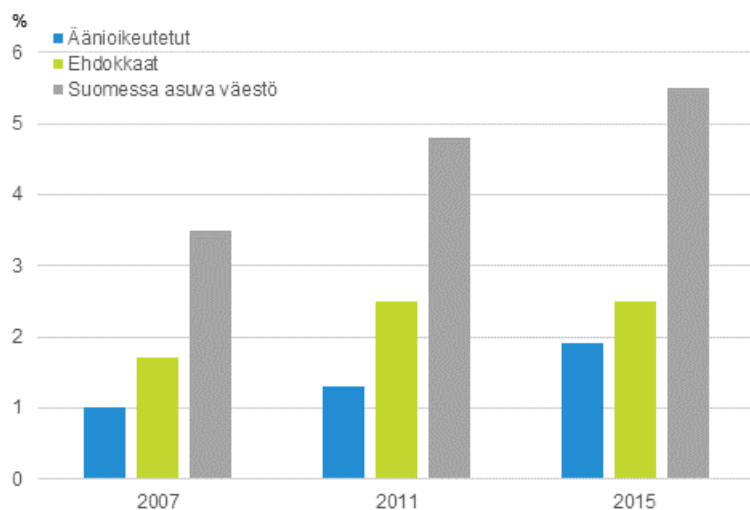
Kuvio 7. Vieraskielisten osuudet äänioikeutetuista ja ehdokkaista (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, %

Syntyperältään ulkomaalaisia 2,5 prosenttia ehdokkaista

Väestön ulkomaalaistaustaisuutta voidaan tarkastella myös henkilön syntyperän mukaan. Syntyperältään ulkomaalaisiksi on määritelty henkilöt, joiden molemmat (tai ainoa) vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa syntyperältään ulkomaalaisia on ehdokkaista 2,5 prosenttia ja äänioikeutetuista vajaat kaksi prosenttia. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus on kasvanut jonkin verran niin ehdokkaiden kuin äänioikeutettujen joukossa. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus kaikista Suomessa asuvista on kuitenkin suurempi, sillä eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja ja ehdokaskelpoisia ovat vain Suomen kansalaiset. Vuonna 2007 Suomessa asuvasta väestöstä oli syntyperältään ulkomaalaisia 3,5 prosenttia ja vuoden 2014 lopussa 5,5 prosenttia.

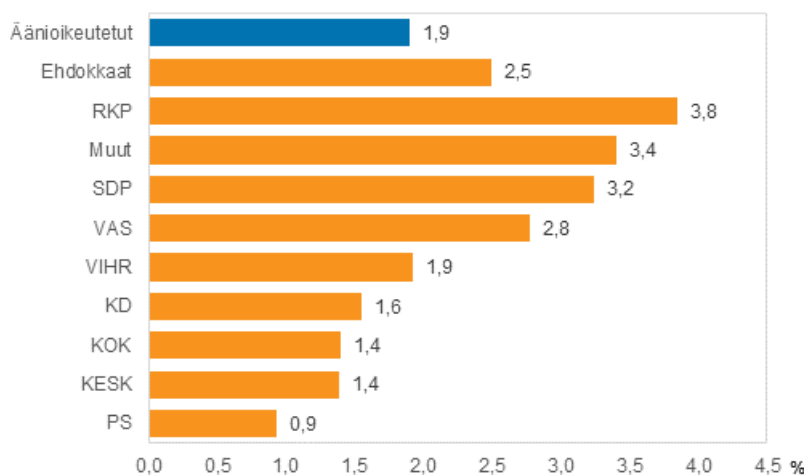
Kuvio 8. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista ja ehdokkaista eduskuntavaaleissa 2007, 2011 ja 2015, %

Suomessa asuvan väestön osalta viimeisin tieto vuoden 2014 lopusta

Eduskuntapuolueista eniten syntyperältään ulkomaalaisia ehdokkaita on RKP:llä (3,8 %), SDP:llä (3,2 %) ja Vasemmistoliitolla (2,8 %). Eduskunnan ulkopuolisista puolueista Suomen Kommunistisen puolueen ehdokkaista noin kuusi prosenttia ja Itsenäisyyspuolueen ehdokkaista hieman yli kolme prosenttia on syntyperältään ulkomaalaisia. Eduskuntapuolueista vähiten syntyperältään ulkomaalaisia on Perussuomalaisilla eli vajaa prosentti asetetuista ehdokkaista. (Kuvio 9)

Kuvio 9. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, %

1.4. Koulutustaso

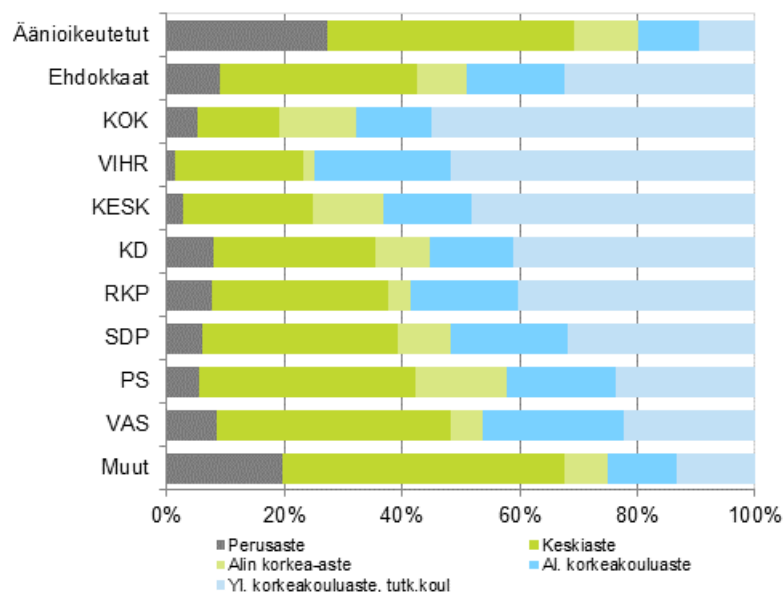
Eduskuntaan pyrkii yhä koulutetumpaa väkeä

Eduskuntaan pyrkii korkeasti koulutettua väkeä. Korkeakouluasteen tutkinto on lähes puolella ehdokkaista, mutta äänioikeutetuista vain noin 20 prosentilla. Kaikista ehdokkaista vain 9,6 prosenttia on jäänyt pelkän perusasteen koulutuksen varaan, mutta äänioikeutetuista pelkästään perusasteen koulutuksen suorittaneita on 27,3 prosenttia. (Kuvio 10, taulukko 6)

Ehdokkaiden koulutustaso on noussut vaali vaalilta. Vuoden 2007 vaaleissa vain perusasteen varassa olevia ehdokkaita oli noin 14 prosenttia, vuoden 2015 vaaleissa vajaat kymmenen prosenttia. Vastaavasti korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus ehdokkaista on noussut vuoden 2007 vaaleista kymmenisen prosenttiyksikköä, 39,4 prosentista 48,7 prosenttiin.

Korkeimmin koulutettuja ovat Kokoomuksen ehdokkaat, joista 55 prosentilla on ylemmän korkeakouluasteen tai tutkijakoulutusasteen tasoinen tutkinto. Vähiten tämän tason tutkinnon suorittaneita ehdokkaita on Vasemmistoliitossa (22,2 %) ja Perussuomalaisissa (23,7 %).

Kuvio 10. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) koulutusasteen mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Puolue	Yhteensä	Vain perusaste	Keskiaste	Alin korkeaaste	Alempi korkeaaste	Ylempi korkeaaste, tutkija-koulutus
Äänioikeutetut	100,0	27,2	42,2	10,7	10,3	9,6
Ehdokkaat	100,0	9,1	33,3	8,6	16,6	32,4
Kansallinen Kokoomus KOK	100,0	5,1	14,0	13,1	12,6	55,1
Vihreä liitto VIHR	100,0	1,4	21,7	1,9	23,2	51,7
Suomen Keskusta KESK	100,0	2,8	22,0	12,1	15,0	48,1
Suomen Kristillisdemokraatit KD	100,0	7,8	27,6	9,4	14,1	41,1
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	100,0	7,7	29,8	3,8	18,3	40,4
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	100,0	6,0	33,3	8,8	19,9	31,9
Perussuomalaiset PS	100,0	5,6	36,7	15,3	18,9	23,7
Vasemmistoliitto VAS	100,0	8,3	39,8	5,6	24,1	22,2
Muut	100,0	19,5	48,2	7,2	11,8	13,3

1.5. Työmarkkina-asema

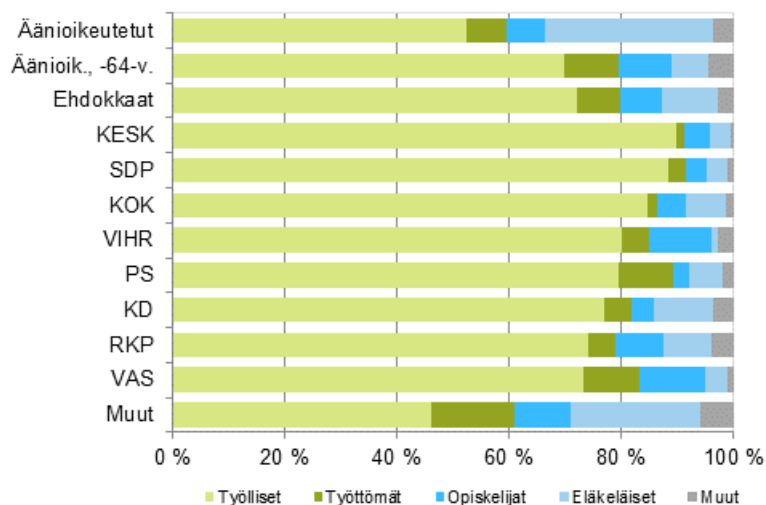
Suurin osa ehdokkaista työelämässä

Suurin ero ehdokkaiden pääasiallisessa toiminnassa äänioikeutettuihin verrattuna on työllisten ja eläkeläisten osuuksissa. Viimeisin tilastotieto on vuoden 2013 lopusta. Kaikista äänioikeutetuista oli tuolloin työllisiä hieman yli puolet, kun taas ehdokkaista työllisiä oli yli 70 prosenttia. Eläkeläisiä äänioikeutetuissa on puolestaan huomattavasti enemmän kuin ehdokkaissa, eli noin 30 prosenttia. Ehdokkaista eläkeläisiä on joka kymmenes. Ero johtuu suurimmaksi osaksi ikärakenteesta. Ehdokkaista 65 vuotta täyttäneitä on alle 10 prosenttia, kun vastaavasti äänioikeutetuista 26 prosenttia on jo täyttänyt 65 vuotta. Jos vertaa ehdokkaita alle 65-vuotiaisiin äänioikeutettuihin, niin ero ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä pienenee.

Keskustan ja SDP:n ehdokkaista lähes 90 prosenttia on työssä olevia. Myös Kokoomuksen, Vihreiden ja Perussuomalaisen ehdokkaista yli 80 prosenttia on työllisiä. Eduskuntapuolueista pienin työllisten osuus ehdokkaista on Vasemmistoliitolla (73,1 %). Eläkeläisten osuus on huomattavan suuri eduskuntapuolueiden ulkopuolisissa ehdokkaissa. Eduskuntapuolueista eläkeläisehdokkaita on eniten Kristillisdemokraateilla ja RKP:llä. (Kuvio 11, taulukko 7)

Opiskelijoita ja työttömiä on sekä äänioikeutetuissa että ehdokkaissa suunnilleen saman verran. Opiskelijoita on eniten ehdokkaana Vasemmistoliitolla ja Vihreillä, ja työttömiä puolestaan Vasemmistoliitolla ja Perussuomalaisilla.

Kuvio 11. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Taulukko 7. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) pääasiallisen toiminnan mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

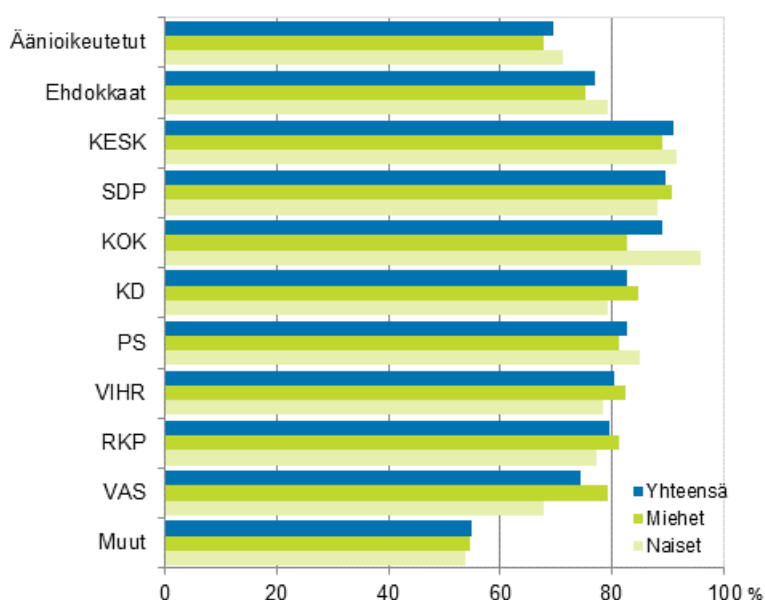
Puolue	Yhteensä	Työlliset	Työttömät	Opiskelijat	Eläkeläiset	Muut
Äänioikeutetut	100,0	52,4	7,1	7,0	29,9	3,7
Äänioikeutetut, 18–64-v.	100,0	69,9	9,6	9,5	6,5	4,5
Ehdokkaat	100,0	72,2	7,7	7,3	10,0	2,9
Suomen Keskusta KESK	100,0	89,7	1,4	4,7	3,7	0,5
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	100,0	88,4	3,2	3,7	3,7	0,9
Kansallinen Kokoomus KOK	100,0	84,6	1,9	5,1	7,0	1,4
Vihreä liitto VIHR	100,0	80,2	4,8	11,1	1,0	2,9
Perussuomalaiset PS	100,0	79,5	9,8	2,8	6,0	1,9
Suomen Kristillisdemokraatit KD	100,0	77,1	4,7	4,2	10,4	3,6
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	100,0	74,0	4,8	8,7	8,7	3,8
Vasemmistoliitto VAS	100,0	73,1	10,2	11,6	4,2	0,9
Muut	100,0	46,2	14,9	9,9	23,1	5,9

Korkein työllisyysaste on Keskustan, SDP:n ja Kokoomuksen ehdokkailla

Työllisyysaste kuvaa työllisten osuutta tietyn ikäisestä väestöstä, useimmiten käytetään ikäluokkaa 15–64-vuotiaat. Tässä työllisyysaste on laskettu 18–64-vuotiaista. Äänioikeutettujen työllisyysaste on 69,6 prosenttia (kuvio 12). Ehdokkaiden työllisyys on selvästi korkeammalla tasolla. Kaikkien ehdokkaiden työllisyysaste on 77,1 prosenttia. Korkein työllisyysaste on Keskustan, SDP:n ja Kokoomuksen ehdokkailla: heidän työllisyysasteensa on noin 90 prosenttia. Eduskuntapuolueista alhaisin työllisyysaste on Vasemmistoliitolla, 74,4 prosenttia.

Naisten työllisyys on yleensä korkeammalla tasolla. Äänioikeutettujen naisten työllisyysaste on 3,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miesten ja naisehdokkaiden 4,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin miesehdokkaiden. Puolueiden välillä on kuitenkin eroja. Naisten työllisyysaste on miesten työllisyysastetta korkeampi Kokoomuksen, Perussuomalaisen ja Keskustan ehdokkailla. Kokoomuksen naisehdokkaiden työllisyysaste on kaikkein korkein, lähes 96 prosenttia.

Kuvio 12. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) työllisyysaste eduskuntavaaleissa 2015, työllisten osuus 18–64-vuotiaista (%)

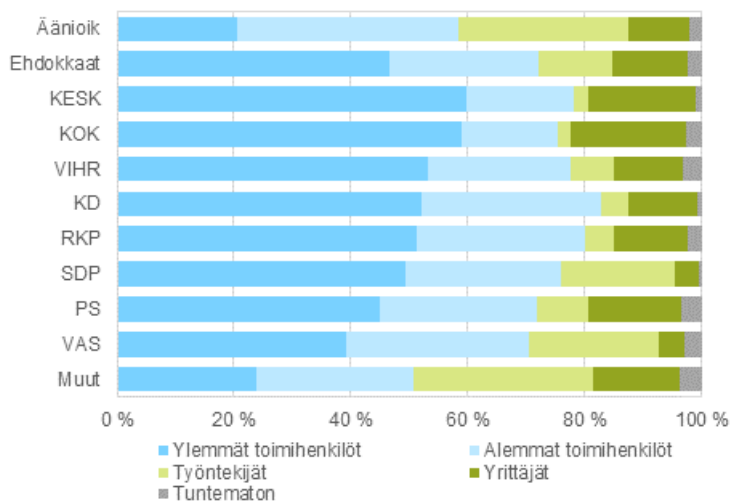

Työllisistä ehdokkaista suuri osa toimihenkilöitä

Työllisistä ehdokkaista noin 70 prosenttia on toimihenkilöitä. Äänioikeutetuista työllisistä tähän ryhmään kuuluu noin 58 prosenttia. Eniten toimihenkilöitä on Kristillisdemokraattien ja RKP:n ehdokkaissa (noin 80 prosenttia). Kaikilla eduskuntapuolueilla toimihenkilöiden osuus ehdokkaista on suurempi kuin äänioikeutetuista. Eduskunnan ulkopuolisten puolueiden ja valitsijayhdistysten ehdokkaina on sen sijaan selkeästi vähemmän toimihenkilöitä. (Kuvio 13)

Äänioikeutetuista yrittäjiä on joka kymmenes, ehdokkaista hieman useampi (13 %). Eniten yrittäjätaustaisia ehdokkaita on Kokoomuksella, Keskustalla ja Perussuomalaisilla. Sosioekonomiselta asemaltaan työntekijöitä on äänioikeutetuista 29 prosenttia. Ehdokkaista huomattavasti pienempi osuus kuuluu tähän joukkoon (12,9 %). Eniten työntekijöitä on Vasemmistoliiton ja SDP:n ehdokkaissa. Eduskuntapuolueiden ulkopuolisissa ehdokkaissa työntekijöiden osuus on hyvin lähellä äänioikeutettuja.

Kuvio 13. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) sosioekonomisen aseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

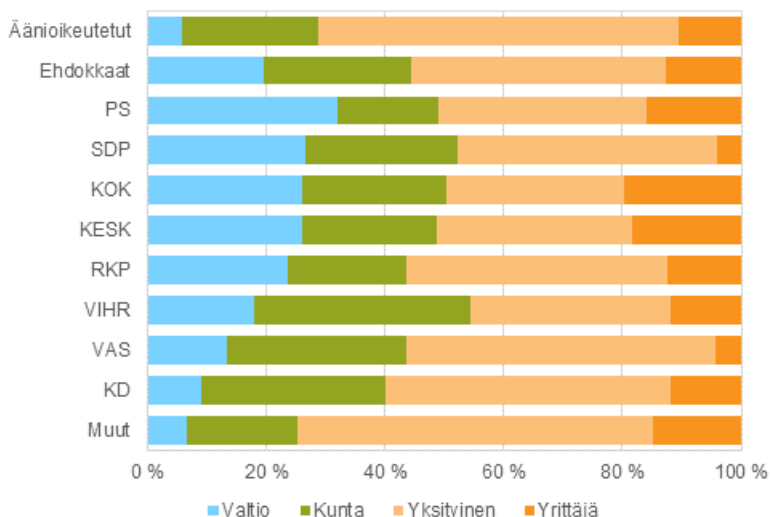

Valtio työllistää ehdokkaita enemmän kuin äänioikeutettuja

Työelämässä olevista ehdokkaista 45 prosenttia on töissä julkisella sektorilla. Kuntasektorilla työskentelee suurin piirtein yhtä paljon sekä äänioikeutetuista kuin ehdokkaistakin, sen sijaan valtiosektori työllistää kansanedustajaehdokkaita huomattavasti enemmän kuin äänioikeutettuja. Kun kaikista äänioikeutetuista noin kuusi prosenttia on töissä valtiosektorilla, niin ehdokkaista heidän osuutensa on lähes viidennes. Tätä selittää paljolti se, että ehdokkaissa on 159 istuvaa kansanedustajaa, joiden työnantajasektori on valtio. Jos tarkastellaan vain ehdokkaita, jotka eivät ole tällä hetkellä kansanedustajia, niin silloinkin valtiosektorin palkansaajien osuus korostuu ehdokkaiden taustoissa: uusista ehdokkaista 10,6 prosenttia on töissä valtiosektorilla. (Kuvio 14)

Puolueittain ehdokkaiden työnantajasektori vaihtelee erittäin paljon. Valtiosektorilla työskenteleviä ehdokkaita on eniten Perussuomalaisilla (32,2 %) ja vähiten Kristillisdemokraateilla (9,2 %). Kuntasektorilla työskentelee eniten Vihreiden ehdokkaista (36,3 %) ja yksityisellä sektorilla Vasemmistoliiton ehdokkaista (52,1 %). Yrittäjiä puolestaan on eniten Kokoomuksen (19,8 %) ja Keskustan (18,3 %) ehdokkaissa.

Kuvio 14. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) työnantajan sektorin mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

1.6. Perheasema

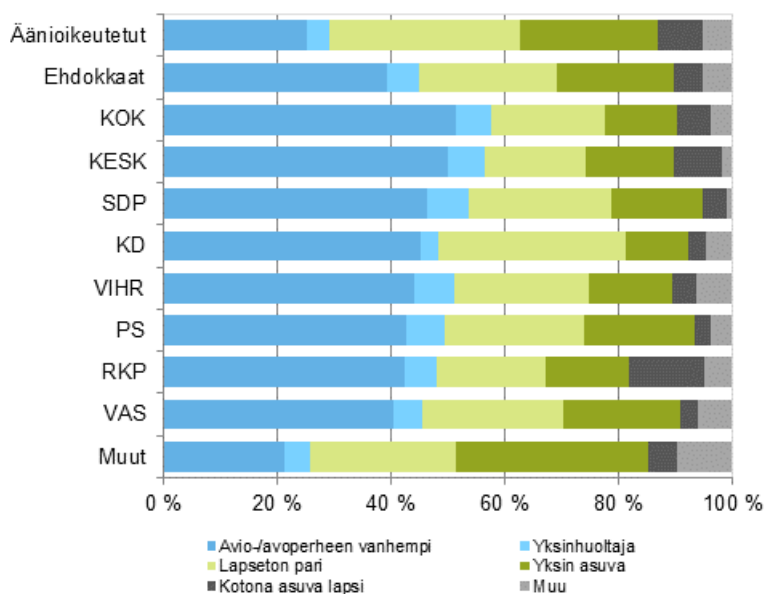
Yksinasuvia äänioikeutetuista neljännes, ehdokkaista viidennes

Ehdokkaat poikkeavat myös perheasemaltaan äänioikeutetuista: perheen vanhempia on huomattavasti enemmän ja lapsettomassa parisuhteessa eläviä huomattavasti vähemmän kuin äänioikeutetuissa. Tätä selittää tietenkin jo se, että ehdokkaiden ikärakenne on nuorempi kuin äänioikeutettujen. Isolla osalla äänioikeutetuista lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, kun taas suuri osa ehdokkaista on sen ikäisiä, että lapset asuvat vielä kotona.

Kaikista äänioikeutetuista lähes neljännes on perheasemaltaan vanhempia kahden puolison perheessä. Yksinhuoltajia on neljä prosenttia kaikista äänioikeutetuista. Lapsettomia, parisuhteessa eläviä on noin 33 prosenttia, perheettömiä yksinasuvia vajaan 25 prosenttia ja kotona vanhempiensa kanssa asuvia aikuisia lapsia noin kahdeksan prosenttia äänioikeutetuista. Loput noin viisi prosenttia ovat perheettömiä, jotka asuvat yhdessä joidenkin muiden kanssa, ovat asunnottomia tai laitospöytä.

Eniten perheasemaltaan vanhempana kahden puolison perheessä on Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkaista. Molempien puolueiden ehdokkaista noin puolet kuuluu tähän ryhmään. Vähiten avio-/avoperheen vanhempia on Vasemmistoliiton ehdokkaissa. Yksinhuoltajia kaikista ehdokkaista on 5,6 prosenttia. Eniten heitä on SDP:n ja Vihreiden ehdokkaissa, jonkin verran yli seitsemän prosenttia. (Kuvio 15, taulukko 8)

Kuvio 15. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Kotona vanhempiensa kanssa asuvia aikuisia lapsia on puolestaan eniten RKP:n (13,5 %) ja Keskustan (8,4 %) ehdokkaina. Perheettömiä yksinasuvia on ehdokkaissa eniten Vasemmistoliitolla ja Perussuomalaisissa, eli noin viidennes.

Taulukko 8. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) perheaseman mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

	Avio/avo- perheen vanhempi	Yksin- huoltaja	Lapseton pari	Yksin asuva	Kotona asuva lapsi	Muu
Äänioikeutetut	25,1	4,0	33,5	24,4	7,8	5,2
Ehdokkaat	39,2	5,6	24,2	20,5	5,2	5,1
Kansallinen Kokoomus KOK	51,4	6,1	20,1	12,6	6,1	3,7
Suomen Keskusta KESK	50,0	6,5	17,8	15,4	8,4	1,9
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	46,3	7,4	25,0	16,2	4,2	0,9
Suomen Kristillisdemokraatit KD	45,3	3,1	32,8	10,9	3,1	4,7
Vihreä liitto VIHR	44,0	7,2	23,7	14,5	4,3	6,7
Perussuomalaiset PS	42,8	6,5	24,7	19,5	2,8	3,7
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	42,3	5,8	19,2	14,4	13,5	4,8
Vasemmistoliitto VAS	40,3	5,1	25,0	20,4	3,2	6,0
Muut	21,3	4,4	25,7	33,9	5,1	9,6

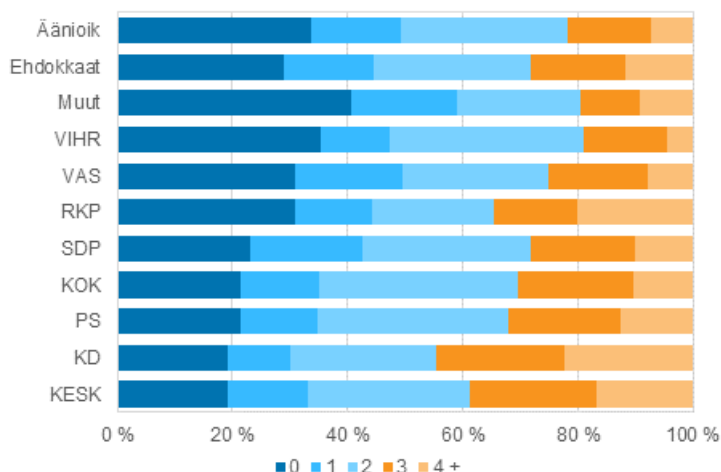
Kaikista äänioikeutetuista 44 prosenttia on avioliitossa eläviä ja 15 prosenttia asuu avoliitossa. Ehdokkaista noin puolet elää avioliitossa ja avoliitossa 14 prosenttia. Kristillisdemokraattien ehdokkaat poikkeavat äänestäjistä eniten, sillä 75 prosenttia heistä on avioliitossa. Vähiten avioliitossa eläviä ehdokkaita on Vihreissä (46,2 %) ja Vasemmistoliitossa (49,1 %). Avoliitossa eläviä puolestaan on eniten Vihreiden ja SDP:n ehdokkaissa.

1.7. Lasten määrä

Lapsia eniten Kristillisdemokraattien ehdokkailla

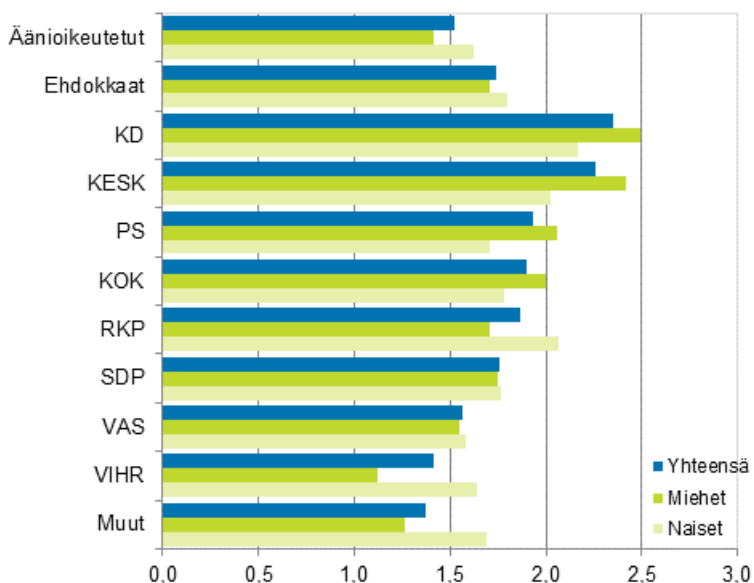
Vaikka suuri osa äänioikeutetuista ja moni ehdokaskaan ei tällä hetkellä elä lapsiperheen arkea, se ei tarkoita sitä, ettei heillä olisi siitä kokemusta. Äänioikeutetuista vajaalla 35 prosentilla ei ole koskaan ollut tai ei vielä ole omia lapsia, ehdokkaista taas kokonaan lapsettomia on noin 30 prosenttia. Lapsettomia ehdokkaita on vähiten Kristillisdemokraateilla, vain noin 20 prosenttia. (Kuvio 16)

Kuvio 16. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän mukaan eduskuntavaaleissa 2015, %

Keskimäärin naisehdokkailla on 1,8 lasta ja miesehdokkailla 1,7 lasta (Kuvio 17). Äänioikeutetuilla naisilla on keskimäärin 1,6 ja miehillä 1,4 lasta. Näissä luvuissa on mukana henkilön kaikki biologiset ja adoptoidut lapset riippumatta heidän iästään tai siitä asuvatko he enää kotona.

Kuvio 17. Äänioikeutetut ja ehdokkaat (puolueittain) lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan eduskuntavaaleissa 2015

1.8. Tulotaso

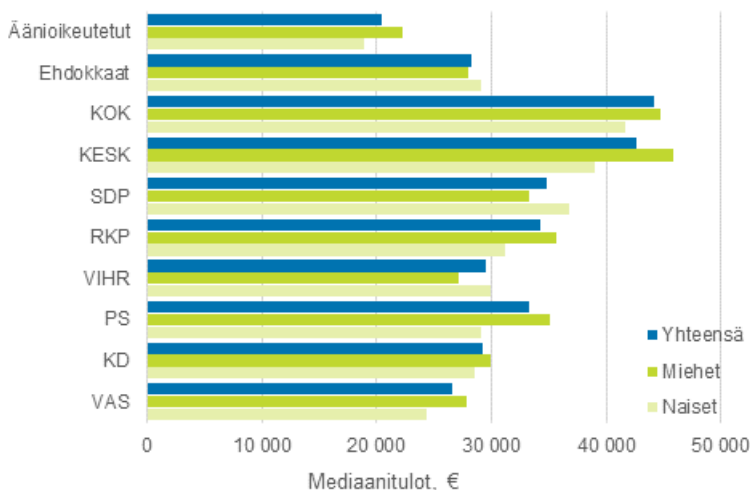
Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkaat suurituloisimpia

Seuraavassa on tarkasteltu ehdokkaita ja äänioikeutettuja käytettävissä olevien rahatulojen mukaan. Tulotiedot ovat viimeksi vahvistetusta verotuksesta vuodelta 2013. Tulokäsitteenä käytetään käytettävissä olevia rahatuloja. Tuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista, työhön liittyvistä luontoiseduista sekä tulonsiirroista.

Ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani on 28 290 euroa, kaikkien äänioikeutettujen 20 390 euroa (kuvio 18). Ehdokkaiden käytettävissä oleva rahatulo on keskimäärin 40 prosenttia suurempi kuin äänioikeutettujen.

Suurin ero äänioikeutettuihin on Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkailla, joiden käytettävissä oleva rahatulo on yli kaksinkertainen äänioikeutettuihin verrattuna. Myös SDP:n ja RKP:n ehdokkaiden tulot ovat noin 70 prosenttia suuremmat kuin äänioikeutetuilla. Eduskuntapuolueista Vasemmistoliiton ehdokkaat ovat lähimpänä äänestäjäkuntaa 26 600 euron käytettävissä olevilla rahatuloillaan.

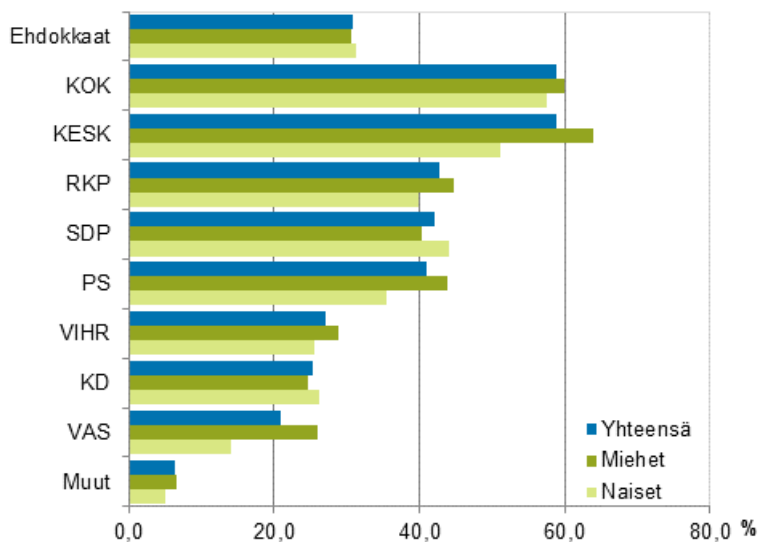
Kuvio 18. Äänioikeutettujen ja ehdokkaiden (puolueittain) käytettävissä olevien rahatulojen mediaani eduskuntavaaleissa 2015, € vuodessa

Kun äänioikeutettu väestö järjestetään tulojen mukaan ja jaetaan kymmeneen yhtä suureen osaan, saadaan äänioikeutetun väestön tulokymmenykset. Näistä jokaisessa on noin 422 500 henkilöä. Äänioikeutetun väestön suurituloisimmalla kymmenesosalla käytettävissä on vähintään 37 900 euroa ja pienituloisimmalla kymmenesosalla korkeintaan 8 300 euroa.

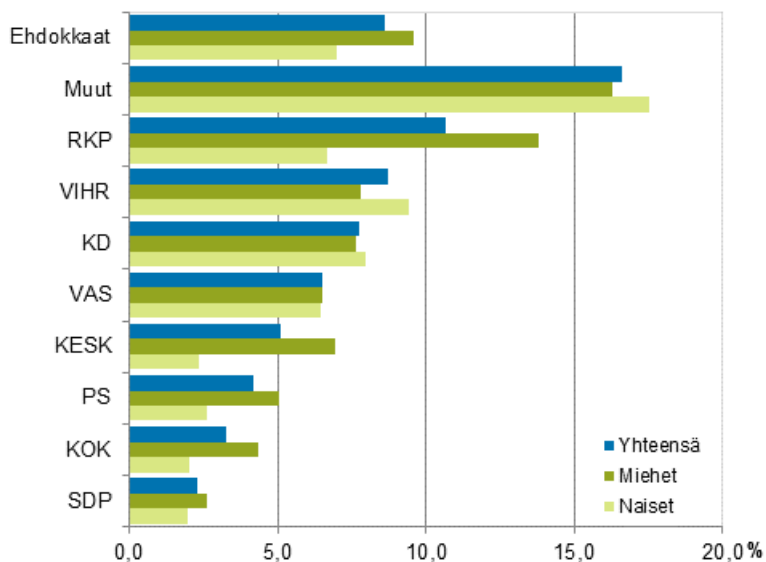
Kaikista ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu 30 prosenttia. Ehdokkaista tulojakauman hyvätuloisimmassa päässä ovat Kokoomuksen, Keskustan, RKP:n SDP:n ja Perussuomalaisen ehdokkaat. Heistä yli 40 prosenttia kuuluu ylimpään tulokymmenykseen, Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkaista lähes 60 prosenttia. (Kuviot 19 ja 20, taulukko 9)

Kuvio 19. Ylimpään tulodesiiliin kuuluvat ehdokkaat (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, % (käytettävissä olevat rahatulot)

Alimpaan tulokymmenykseen kuuluu siis kymmenesosa kaikista äänioikeutetuista. Ehdokkaista tähän sijoittuu hieman vähemmän, noin yhdeksän prosenttia. Eduskuntapuolueiden ulkopuolisten puolueiden ja valitsijamiesyhdistysten ehdokkaista alimpaan tulokymmenykseen kuuluu 16,6 prosenttia ja RKP:n ehdokkaista 10,7 prosenttia. SDP:n ehdokkaista alimpaan tulokymmenykseen kuuluu vähiten, eli vain 2,3 prosenttia ehdokkaista.

Kuvio 20. Alimpaan tulodesiiliin kuuluvat ehdokkaat (puolueittain) eduskuntavaaleissa 2015, % (käytävissä olevat rahatulot)

Taulukko 9. Ylimpään ja alimpaan tulokymmenykseen kuuluvien osuudet sukupuolen mukaan puolueittain eduskuntavaaleissa 2015, % puolueen ehdokkaista

Puolue	Ylin tulokymmenys			Alin tulokymmenys		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
Ehdokkaat yhteensä	30,9	30,6	31,3	8,6	9,6	7,0
Kansallinen Kokoomus KOK	58,9	60,0	57,6	3,3	4,3	2,0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	42,1	40,4	44,1	2,3	2,6	2,0
Perussuomalaiset PS	40,9	43,9	35,5	4,2	5,0	2,6
Suomen Keskusta KESK	58,8	63,8	51,2	5,1	6,9	2,3
Vasemmistoliitto VAS	20,8	26,0	14,0	6,5	6,5	6,5
Vihreä liitto VIHR	27,1	28,9	25,6	8,7	7,8	9,4
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	42,7	44,8	40,0	10,7	13,8	6,7
Suomen Kristillisdemokraatit KD	25,4	24,8	26,1	7,8	7,6	8,0
Muut	6,3	6,6	5,1	16,6	16,3	17,5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1 Ehdokkaiden lukumäärä puolueittain ja vaalipiireittäin eduskuntavaaleissa 2015

Vaalipiiri	Yht.	KOK	SDP	PS	KESK	VAS	VIHR	RKP	KD	STP	IP	KA	Pi- raat- tip.	Muu- tos 2011	SKP	KTP	Valit- sija- yhd.	Muut
Koko maa	2 146	214	216	215	216	216	208	104	193	33	151	5	123	72	112	30	31	7
Helsinki	269	22	22	22	22	22	22	22	21	16	19	1	22	3	22	4	7	-
Uusimaa	394	35	35	35	35	35	35	35	35	3	27	4	29	26	16	7	2	-
Varsinais-Suomi	166	15	17	17	17	17	17	2	17	5	12	-	9	3	15	2	1	-
Satakunta	126	14	14	14	14	14	8	5	14	1	11	-	2	8	3	4	-	-
Häme	127	14	14	14	14	14	14	-	14	-	9	-	7	5	5	3	-	-
Pirkanmaa	203	19	19	19	19	19	19	-	19	1	18	-	19	3	10	2	17	-
Kaakkois-Suomi	149	17	17	17	17	17	17	4	17	1	8	-	5	4	5	2	1	-
Savo-Karjala	139	16	16	16	16	16	16	-	16	3	8	-	4	3	8	1	-	-
Vaasa	156	16	16	16	16	16	16	16	16	2	13	-	5	3	3	1	1	-
Keski-Suomi	127	14	14	14	14	14	14	-	14	1	6	-	8	2	9	1	2	-
Oulu	165	18	18	18	18	18	18	16	9	-	9	-	8	7	7	1	-	-
Lappi	118	14	14	13	14	14	12	4	1	-	11	-	5	5	9	2	-	-
Ahvenanmaa	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7

Eduskuntavaalit, laatuseloste 2015

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä

Tilastokeskus tuottaa eduskuntavaaleista viralliset tilastot, jotka sisältävät keskeiset tiedot:

- puolueiden saamat äänimäärät ja osuudet kunnittain eroteltuna ennakkoäänestyksessä saatuihin ja varsinaisena vaalipäivänä saatuihin ääniin
- naisehdokkaiden saamat äänimäärät ja osuudet puolueittain ja vaalipiireittäin
- äänioikeutettujen ja äänestäneiden lukumäärät sukupuolen mukaan kunnittain sekä ennakkoäänestyksessä että varsinaisena vaalipäivänä
- ehdokkaiden ja valittujen kansanedustajien lukumäärät puolueittain sukupuolen mukaan sekä kaikkien ehdokkaiden äänimäärät ja vertausluvut vaalipiireittäin

Vuodesta 1983 lähtien tiedot löytyvät Tilastokeskuksen maksuttomasta tietokannasta eli StatFin -tilastopalvelusta (2003 alkaen myös äänestysalueittain).

1.2 Olennaiset käsitteet

Vaalitoimitus

Suomen Perustuslain mukaan valtiolta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Kansanedustajat valitaan välittömällä ja suhteellisilla vaaleilla valtioneuvoston kansanedustajapaikkojen jaosta vaalipiirien kesken tekemän päätöksen mukaisesti. Eduskuntavaalit toimitetaan joka neljäs vuosi toimitettavilla vaaleilla, vaalipäivä on vaalivuoden huhtikuun kolmas sunnuntai.

Vaalilainsäädäntö

Vuonna 1998 tehdyllä vaalilainsäädännön muutoksella koottiin kaikkia vaaleja koskevat säännökset yhteen lakiin, vaalilakiin (714/1998), joka tuli voimaan 8.10.1998. Vaalit toimitetaan voimassa olevan vaalilainsäädännön mukaisesti. Aiheesta tarkemmin Oikeusministeriön ylläpitämillä verkkosivuilla www.vaalit.fi (=> Vaalitietoa => Vaalilainsäädäntö) ja www.finlex.fi, vaalilaki (714/1998).

Vaalien toimittamisen keskeiset periaatteet

Suomessa vaalit toimitetaan noudattaen seuraavia periaatteita:

- **Vaalit ovat välittömät.** Valitsijat (äänioikeutetut) äänestävät suoraan niitä henkilöitä, jotka he tahtovat saada valituiksi.
- **Vaalit ovat suhteelliset.** Suhteellisissa vaaleissa jokainen puolue (tai muu ryhmittymä) saa sen määrän valittuja edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmittymiin edellyttää (ei presidentinvaalit).
- **Vaalit ovat salaiset.** Vaalisalaisuudella tarkoitetaan, etteivät vaaliviranomaiset eivätkä muutkaan saa tietää, ketä äänestäjä on äänestänyt, vai onko hän jättänyt tyhjän äänestyslipun. Sen sijaan tieto siitä, onko äänioikeutettu käyttänyt äänioikeuttaan eli käynyt äänestämässä, ei kuulu vaalisalaisuuden piiriin.
- **Vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus.** Yleisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että äänioikeus on riippuvainen vain sellaisista edellytyksistä, jotka kansalaisella yleensä on. Yhtäläisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus vaikuttaa vaalin tulokseen. Yleisissä vaaleissa kullakin on yksi ääni.
- **Kunkin äänestäjän on äänestettävä itse.** Äänioikeutta ei saa käyttää valtuusmiehen eli asiamiehen kautta.
- **Äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.**

- **Suomen vaalijärjestelmä on henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä**, jossa samalla yhdellä numerolla äänestetään sekä puoluetta että henkilöä (ei presidentinvaalit).

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Eduskuntavaaleissa äänioikeutettu on asuinpaikkaan katsomatta jokainen Suomen kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta.

Äänioikeutettu voi äänestää joko 1) ennakkoäänestysaikana tai 2) vaalipäivänä sunnuntaina.

Vaalikelpoisuus

Eduskuntavaaleissa vaalikelpoinen on jokainen äänioikeutettu henkilö, joka ei ole vajaavaltainen eli holhouksen alainen. Kansanedustajaksi ei kuitenkaan voida valita sotilasvirassa olevaa henkilöä. Lisäksi kansanedustajana eivät voi olla seuraavat korkeat virkamiehet: valtioneuvoston oikeuskansleri, eduskunnan oikeusasiamies, korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden jäsen eikä valtakunnansyyttäjä. He voivat olla ehdokkaina, mutta jos tulevat valituiksi, heidän tulee erota virastaan. Vaalikelpoisuus on eduskuntavaaleissa riippumaton ehdokkaan kotikunnasta, joten ehdokas voi asettautua ehdokkaaksi missä tahansa vaalipiirissä, kuitenkin vain yhdessä vaalipiirissä.

Vaalikelpoisuus on eduskuntavaaleissa riippumaton ehdokkaan kotikunnasta, joten ehdokas voi asettautua ehdokkaaksi missä tahansa vaalipiirissä, kuitenkin vain yhdessä vaalipiirissä.

Ehdokkaiden asettaminen

Puolurekisteriin merkityllä puolueella on oikeus asettaa kussakin vaalipiirissä enintään 14 ehdokasta, tai jos vaalipiirin paikkaluku ylittää 14, enintään yhtä monta ehdokasta kuin on edustajapaikkoja. Puolueiden lisäksi valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään 100 saman vaalipiirin äänioikeutettua on perustanut, on oikeus asettaa ehdokas kansanedustajaksi. Sama henkilö saadaan samoissa vaaleissa asettaa vain yhden puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi ja vain yhdessä vaalipiirissä. Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirissä on valitsijayhdistyksellä, jonka vähintään 30 vaalipiirin äänioikeutettua on perustanut, oikeus asettaa ehdokas kansanedustajaksi ja toinen hänen varamieheksensä.

Ehdokashakemus sekä ilmoitus vaaliliitosta ja ilmoitus yhteislistasta on annettava vaalipiirilautakunnalle 40 päivää ennen vaaleja (10.3.2015).

Vaalipiirilautakunnat laativat ehdokaslistojen yhdistelmän, eli vahvistavat ehdokasasettelun 31 päivää ennen vaalipäivää (19.3.2015). Ehdokaslistojen yhdistelmässä olevat ehdokkaat, heidän ikänsä vaalipäivänä ja henkilötunnukset merkitään valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin.

Äänestysprosentti = äänestäneiden osuus äänioikeutetuista

Valtiollisissa vaaleissa tilastoissa esitetään neljä erilaista äänestysprosenttia:

- 1. Suomessa asuvien Suomen kansalaisten äänestysprosentti
- 2. ulkomailla asuvien Suomen kansalaisten äänestysprosentti
- 3. kokonaisyhdistysprosentti, joka sisältää edellä mainitut molemmat ryhmät
- 4. em. ryhmästä 2 erikseen eriteltynä Ruotsissa asuvien äänestysprosentti

Vaalituloksen laskenta

Ennakkoäännten laskenta

Ennakkoäännten laskenta alkaa varsinaisena vaalipäivänä, pääsääntöisesti klo 15. Erityisistä syistä voidaan ennakkoäännten laskentaa aikaistaa, laskenta voidaan aloittaa aikaisintaan klo 12. Ennakkoäännten laskennan tulos pyritään saamaan valmiiksi klo 20:een mennessä, mistä alkaen niistä saadaan julkistaa ennakkotietoja.

Vaalipäivän äännten laskenta

Vaalilautakunnat aloittavat vaalipäivänä annettujen äännten alustavan laskennan vaalihuoneistojen sulkeuduttua kello 20. Vaalilautakunta avaa vaaliurnan, laskee siinä olevat äänestysliput ja merkitsee kullekin ehdokkaalle annetut äänimäärät erityiseen vaalipöytäkirjaan. Heti tämän jälkeen vaalilautakunta ilmoittaa kunnan keskusvaalilautakunnalle ehdokkaiden saamat äänimäärät eli vaalien tuloksen kyseisessä äänestysalueessa.

Kunnan keskusvaalilautakunta välittää tulokset oikeusministeriön vaalitietojärjestelmän keskitettyyn laskentajärjestelmään. Lopuksi vaalilautakunta sinetöi äänestysliput pakettiin ja toimittaa ne ennen maanantaiaamua kello 9 vaalipiirilautakunnalle.

Vaalien tuloksen määräytyminen

Vaalien tuloksen määräytymisessä käytetään ns. d'Hondt'in laskentamenetelmää, jonka mukaan laskennan *ensimmäisessä vaiheessa* lasketaan kunkin ryhmittymän eli

- vaaliliittoon kuulumattoman (yksittäisen puolueen),
- vaaliliiton,
- yhteislistan sekä
- yhteislistaan kuulumattoman valitsijayhdistyksen

vaalipiirissä saama kokonaisäänimäärä.

Vaaliliitossa olevia puolueita kohdellaan siis yhtenä ryhmittymänä, samoin yhteislistaan kuuluvia valitsijayhdistyksiä. Laskennan *toisessa vaiheessa* asetetaan kussakin ryhmittymässä ehdokkaat paremmuusjärjestykseen heidän saamiensa äänimäärien perusteella.

Kolmannessa vaiheessa annetaan kullekin ehdokkaalle vertausluvut siten, että ryhmittymän eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut ehdokas puolet ryhmittymän äänimäärästä, kolmanneksi tullut ehdokas kolmanneksen, neljänneksi tullut ehdokas neljänneksen ja niin edelleen.

Lopuksi vaalipiiriin kaikki ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja tästä listasta valitaan kansanedustajaksi niin monta ehdokasta kuin vaalipiiristä valitaan edustajia.

Tiedottaminen vaalien alustavasta tuloksesta

Vaalien alustava tulos selviää jo vaalipäivän iltana. Vaalihuoneistojen sulkeuduttua kello 20 vaalitietojärjestelmään siirretty ennakoäänestyksen tulos annetaan julkisuuteen. Sen jälkeen vaalitietojärjestelmään siirretään vaalilautakuntien alustavat laskelmat sitä mukaa kun ne vaalipäivän iltana valmistuvat. Yleensä alustava tulos on kokonaisuudessaan selvillä viimeistään kello 23.

Tarkastuslaskenta ja vaalien tuloksen vahvistaminen

Vaalipiirilautakunnat aloittavat äänestyslippujen tarkastuslaskennan vaalipäivän jälkeisenä maanantaina kello 9. Tarkastuslaskennan tulos tulee olla valmis seuraavana keskiviikkona kello 18, jolloin vaalipiirilautakunnat vahvistavat vaalien lopullisen tuloksen vaalipiireissä ja kirjoittavat valtakirjat kansanedustajiksi valituille.

Vaalipiirit

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta 13 vaalipiiriin. Vaalipiirijakoa muutettiin 1.9.2013 voimaan tulleella lailla vaalilain muuttamisesta (271/2013), lakia sovelletaan ensimmäisen kerran eduskuntavaaleissa 2015 (19.4.2015). Vaalilain muutoksessa yhdistettiin Kymen (08) ja Etelä-Savon (09) vaalipiirit uudeksi Kaakkois-Suomen vaalipiiriksi (uusi 08) sekä Pohjois-Savon (10) ja Pohjois-Karjalan (11) vaalipiirit uudeksi Savo-Karjalan vaalipiiriksi (uusi 09). Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiirijaon mukaan.

Eduskuntavaaleissa kansanedustajien paikat jakaantuvat vaalipiirien kesken valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Kansanedustajien paikkojen määrä muuttuu 19.4.2015 toimitettavissa eduskuntavaaleissa kuudessa vaalipiirissä. Helsingin, Pirkanmaan ja Savo-Karjalan (uusi) vaalipiirit saavat yhden lisäpaikan ja Satakunnan, Kaakkois-Suomen (uusi) ja Vaasan vaalipiirit menettävät yhden paikan. Lain mukaan Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiristä valitaan yksi kansanedustaja ja loput 199 edustajapaikkaa jaetaan suhteellisesti muiden vaalipiirien kesken maassa vakinaisesti asuvien Suomen kansalaisten lukumäärän mukaan, joka on otettu väestötietojärjestelmästä 31.10.2014. Valtioneuvosto antoi 13.11.2014 asetuksen kansanedustajien paikkojen jaosta vaalipiirien kesken. Kansanedustajien paikat jakautuvat vuoden 2015 eduskuntavaaleissa seuraavasti:

- 01 Helsingin vaalipiiri 22 (+1)
- 02 Uudenmaan vaalipiiri 35
- 03 Varsinais-Suomen vaalipiiri 17
- 04 Satakunnan vaalipiiri 8 (-1)
- 06 Hämeen vaalipiiri 14
- 07 Pirkanmaan vaalipiiri 19 (+1)
- 08 Kaakkois-Suomen vaalipiiri 17 (-1), (entinen Kymen vp 12 ja Etelä-Savon vp 6)
- 09 Savo-Karjalan vaalipiiri 16 (+1), (entinen Pohjois-Savon vp 9 ja Pohjois-Karjalan vp 6)
- 10 Vaasan vaalipiiri 16 (-1)
- 11 Keski-Suomen vaalipiiri 10
- 12 Oulun vaalipiiri 18
- 13 Lapin vaalipiiri 7
- 05 Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri 1

Vaalipiirimuutokset sekä kuntaliitokset

Eri vuosien eduskuntavaaleja koskevat vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset on esitetty Tilastokeskuksen internet-sivuilla, osoitteessa [\[http://www.stat.fi/til/evaa/luo.html\]](http://www.stat.fi/til/evaa/luo.html).

Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiirijaon mukaan.

Tilastossa on käytetty voimassa olevaa tilastollista kuntaryhmitystä (Tilastokeskus, Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot). Tilastollisessa kuntaryhmityksessä kunnat jaetaan taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin. Luokitus perustuu vuonna 2014 tehtyyn taajamarajaukseen ja kunnan väkilukutietoon vuodelta 2013. Taajamarajaus tuotetaan Suomen ympäristökeskuksessa vuosittain.

1. Kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.
2. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Käytetyt luokitukset

Tilastokeskuksen kuntaluokitus. Vaalipiiri, kuntaryhmä, kunta, äänestysalue, puolue (puolueräkisteriin merkityt), ehdokkaiden ja valittujen ikä.

Eduskuntavaaleissa 2011 asettivat ehdokkaita seuraavat rekisteröidyt puolueet (15/16):

- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)
- Suomen Keskusta (KESK)
- Kansallinen Kokoomus (KOK)
- Ruotsalainen kansanpuolue (RKP)
- Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
- Vihreä liitto (VIHR)
- Vasemmistoliitto (VAS)
- Perussuomalaiset (PS)
- Suomen Työväenpuolue (STP)
- Itsenäisyyspuolue (IP)
- Köyhien Asialla (KA)
- Piraattipuolue
- Muutos 2011
- Suomen Kommunistinen Puolue (SKP)
- Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta (KTP)

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tilastokeskus saa vaalien perusaineiston oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä, jonka teknisen toteuttamisen hoitaa Tieto Oyj. Tilastokeskus kerää tietoja ennakkoäänestämisestä erillisellä lomakkeella kunnilta, jotka eivät käytä sähköistä äänioikeusrekisteriä (Ahvenanmaan maakunnan kunnat).

1.3 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (laki Tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös vaalitulokset. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-341-15).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään, joka koostuu viidestä osajärjestelmästä. Näitä ovat:

1. Pohja- ja paikkatietojärjestelmä, jossa ovat tiedot mm. vaalipiiri-, kunta-, äänestysaluejaoista, vaaliviranomaisista sekä äänestyspaikoista (äänestyspaikkarekisteri, jossa ovat tiedot yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista);
2. Puolue- ja ehdokastietojärjestelmä (ehdokasrekisteri), johon merkitään ehdokkaasta seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero, ammatti, kotikunta, puolue/valitsijayhdistys (jonka ehdokkaana hän on) sekä henkilötunnus (19.3.2015). Ehdokastietojärjestelmä sisältää myös puolerekisterin;
3. Äänioikeusjärjestelmä (äänioikeusrekisteri), johon Väestörekisterikeskus poimii tiedot äänioikeutetuista 46. päivänä (4.3.2015) ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri perustetaan kutakin vaalia varten erikseen. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä (27.2.2015) ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä (7.4.2015) ennen vaalipäivää kello 12. Äänioikeusrekisteri on käytössä ennakkoäänestyspaikoissa ja jokaisen ennakkoon äänestävän äänestämisestä tehdään siihen merkintä. Ennakkoäänestyksen jälkeen rekisteristä tulostetaan vaaliluettelot vaalipäivän äänestyspaikoille. Äänioikeusrekisteriä voidaan kuitenkin käyttää myös vaalipäivän äänestyspaikalla vaaliluetteloiden sijasta. Vaalien jälkeen äänioikeusrekisterin tiedot hävitetään;
4. Keskitetty tuloslaskentajärjestelmä, johon vaalipiirilautakunnat ja kuntien keskusvaalilautakunnat toimittavat vaalien tulostiedot;
5. Tulospalvelujärjestelmä (Tilasto- ja tietopalvelujärjestelmä), jonka avulla vaalien tulostiedot ja muut tilastotiedot välitetään tiedotusvälineille ja Tilastokeskukselle.

Tilastokeskuksen vaaleja koskevat tiedot koostuvat neljästä tiedostosta, jotka ovat: aluetiedosto, puoluetiedosto, ehdokastiedosto ja ehdokasrekisteri (mukana henkilötunnus). Tiedot saadaan Oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä.

Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi

Vaalitulosten yhteydessä tuotetaan tausta-analyysi äänioikeutettujen, puolueiden asettamien ehdokkaiden ja valittujen osalta. Äänioikeutettujen henkilöperusjoukko perustuu 4.3.2015 perustettuun äänioikeusrekisteriin (tiedot poimittu väestötietojärjestelmästä 27.2.2015) ja ehdokkaat Oikeusministeriön ehdokasrekisteriin. Näihin rekistereihin yhdistetyt henkilöiden taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, perhe- ja työssäkäyntitilastoihin ja tutkintorekisteriin. Äänioikeutetuista tarkastelussa ovat mukana vain Suomessa asuvat äänioikeutetut.

Analyysissä on kuvattu äänioikeutettuja, ehdokkaita ja valittuja kansanedustajia tiettyjen muuttujien suhteen. Taustatiedot ovat yleensä vuosilta 2012-2014. Tätä uudempia tietoja ei ole ollut käytettävissä. Henkilön ikä on ikä vaalipäivänä kokonaisina vuosina.

Seuraavassa on kuvattu analyysissä käytetyt taustamuuttujat.

Vaalipiirit

Analyysissä käytetty vaalipiiri on ehdokkailla se vaalipiiri, jossa henkilö on ehdokkaana. Äänioikeutetuilla vaalipiiritieto perustuu 51 päivää ennen vaalipäivää poimittuun tietoon henkilön asuinkunnasta Väestötietokeskuksen väestötietojärjestelmässä.

Ulkomaalaistausta

Ulkomaalaistaustaisuutta on tarkasteltu kahden eri muuttujan avulla eli henkilön kielen tai syntyperän mukaan. Kielen mukaan ulkomaalaistaustaisiksi on luokiteltu ne henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Syntyperän mukaan ulkomaalaistaustaisina pidetään henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. Tieto on vuodelta 2013.

Pääasiallinen toiminta

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Nämä ryhmät voidaan edelleen jakaa alaryhmiin. Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin.

Pääasiallisen toiminnan mukainen luokitus on seuraava:

- työlliset
- työttömät
- 0-14-vuotiaat
- opiskelijat, koululaiset
- eläkeläiset
- varusmiehet, siviilipalvelusmiehet
- muut työvoiman ulkopuolella olevat

Analyysissä käytetty tieto kuvaa henkilön toimintaa vuoden 2013 viimeisellä viikolla.

Perheasema

Tässä analyysissä väestö on jaoteltu perheaseman mukaan seuraaviin luokkiin

- avio-/avoperheen vanhempi
- yksinhuoltaja
- lapseton pari
- yksin asuva
- kotona asuva lapsi
- muu

Avio-/avoperheen vanhempiin luetaan kaikki avio- tai avoliitossa olevat sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla asuu kotona myös omia ja/tai puolison lapsia. Lapsettomia pareja ovat avio-/avoliitossa sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla ei ole lapsia. Kotona asuviksi lapsiksi on määritelty omien/oman tai ottovanhempiensa/vanhempansa kanssa asuvat lapsen asemassa olevat henkilöt. Ryhmä ”Muu” sisältää ne perheettömät, jotka asuvat yhdessä muiden henkilöiden kanssa (esimerkiksi lapsensa perheen kanssa asuva yksinäinen äiti/isä), asunnottomat ja laitospöytä. Yksin asuvat perheettömät ovat luokassa ”Yksin asuva”.

Tieto henkilön perheasemasta on vuodelta 2013.

Lasten lukumäärä

Analyysissä on käytetty lasten lukumääränä henkilön biologisten ja adoptoitujen lasten lukumäärää. Tieto on vuodelta 2014.

Koulutusaste

Perusasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta korkeintaan 9 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. kansa-, keski- ja peruskoulun tutkinnot.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta 11–12 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. ylioppilastutkinnot, 1-3 -vuotiset ammatilliset tutkinnot ja ammatilliset perustutkinnot.

Alimman korkea-asteen koulutus kestää 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen. Näitä koulutuksia ovat esim. tekniikan, merkonomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen vaatii 3-4 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Alemmaan korkeakouluasteeseen luetaan esim. ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot.

Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5-6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan esim. maisteritutkinnot ja lääkäreiden erikoistumistutkinnot.

Tutkijakoulutusasteen tutkinnon suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

Tiedot henkilön koulutuksesta saadaan Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä. Analyysissä käytetyt tiedot ovat vuodelta 2013.

Käytettävissä olevat rahatulot

Käytettävissä olevat rahatulot sisältävät rahamääräiset tuloerät ja työsuhteeseen liittyvät luontoisedut. Rahatuloihin eivät sisälly laskennalliset tuloerät, joista tärkein on laskennallinen asuntotulo. Kun bruttorahatuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot, jäljelle jäävä tulo on käytettävissä oleva rahatulo.

Tieto on vuodelta 2013.

Mediaanitulo

Kun tulonsaajat asetetaan tulojen mukaan suuruusjärjestykseen, mediaanitulo on keskimmäisen tulonsaajan tulo. Keskimmäisen tulonsaajan kummallekin puolelle jää yhtä monta tulonsaajaa. Mediaani ei ole yhtä herkkä poikkeaville äärihavainnoille kuin aritmeettinen keskiarvo.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vaalitilastojen aineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään ja vaaliviranomaisten toimittamiin tietoihin, joita voidaan pitää luotettavana.

4. Tietojen ajantasaisuus ja tarkkuus

Vahvistetut tiedot poikkeavat aina jonkin verran ennakkotilastojen luvuista. Vaaliyön jälkeiset 'ennakkotulokset' palvelevat käyttäjiä kunnes saadaan vahvistettu tulos.

Tulokset voivat muuttua vahvistetun tuloksen jälkeen kaikilta osin: äänestysalueittain, kunnittain, vaalipiireittäin, puolueittain sekä kaikkien ehdokkaiden ja valittujen saamien äänimäärien suhteen, jolloin jopa heidän keskinäinen järjestyksensä voi muuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Ensimmäinen aineisto eli ennakkotilastot julkaistaan mahdollisimman pian internetissä, StatFin-palvelussa sekä Eduskuntavaalit-tilastosivulla. Kunnittaiset ja äänestysalueittaiset (vuodesta 2003) vaalitiedot sekä valittujen saamat äänimäärät viedään StatFin-palveluun.

Eduskuntavaalit-tilastosivulla julkaistaan kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) julkistuksia ja kyseistä vaalia koskevien taulukoiden lisäksi aikasarjataulukoita. Toinen aineisto eli lopulliset tiedot toimitetaan Tilastokeskukselle vaalituloksen vahvistamisen jälkeen. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen julkaistaan Internetissä ennakkotilastoja vastaavat vahvistetut tiedot tilastosivulla sekä päivitetään StatFin-palveluun tietokannat.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Uusi tilastollinen kuntaryhmitys (kaupunkimaiset, taajamamaiset ja maaseutumaiset) otettiin käyttöön vuodesta 1999 alkaen. Sitä aikaisemmin kunnat ryhmiteltiin seuraavasti: kaupungit ja muut kunnat. Vaalien

välillä tapahtuneet vaalipiiri- ja kuntamuutokset on huomioitu tilastoissa, joissa on vertailutieto edellisen vaalin tuloksiin.

Eduskuntavaalit-tilastosivulla esitetään vaalitulostietoja (alkaen vuodesta 1908) aikasarjataulukkoina. Ennakkotilastot eduskuntavaaleista on julkaistu internetissä tilastosivulla vuodesta 1995. Lisäksi StatFin-palvelussa on aikasarja eduskuntavaaleista alkaen vuodesta 1983 (huom. vuodesta 2003 myös äänestysalueittaiset tiedot).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys sekä dokumentointi

Oikeusministeriö julkaisee kattavaa yleistietoa eri vaaleista sekä valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja vaalitulostietoja verkkosivuillaan (www.vaalit.fi). Oikeusministeriön julkaisema tilasto ennakkoäänestäneiden osalta poikkeaa Tilastokeskuksen ennakkoäänestäneiden tilastosta, sillä ne määritellään eri perustein:

- Oikeusministeriö laskee ennakkoäänestäneiden määrän äänioikeutettujen määrästä
- Tilastokeskus laskee ennakkoäänestäneiden määrän kaikkien äänestäneiden määrästä

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen kotisivuilta.

Lisätietoja

Sami Fredriksson 029 551 2696

Kaija Ruotsalainen 029 551 3599

Jaana Asikainen 029 551 3506

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

vaalit@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/eduskuntavaalit>

Lähde: Eduskuntavaalit 2015, ehdokasasettelu, äänioikeutettujen ja ehdokkaiden analyysi, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-6252 (pdf)